

KARABAĞ

Kardeş Azerbaycan'ı son ziyaretimde Gence yakınlarındaki Naftalan'da bir tıp merkezinde ki onlar senatorye diyorlar, bir hafta kalmış ve tedavi olmuştum. Naftalan küçük Kafkas dağlarının hemen dibinde Karabağ sınırında bir şehir. Petrol banyoları ile meşhur bir yer. Birkaç gün önce bir bomba düşmüş ve bir aileden şehitler verilmişti. Ve Azerbaycan'ın şanlı atağı başladı. İnşallah kaybedilmiş Azerbaycan toprakları tamamen alınacaktır.

Üç kez gittiğim ve birçok arkadaşlar edindiğim, aileler tanıdığım Azerbaycan tarihinden kısaca bahsedelim; Bölge Emeviler zamanında İslam'la tanışıyor. Burada Şirvanşahlar devleti kuruluyor. Şirvanşahlar'dan sonra bölünmeler başlıyor, bölge işgallere uğruyor. Bakü Hanlığı, Şeki Hanlığı, Erivan Hanlığı, Nahcivan Hanlığı, Şirvan Hanlığı ve Karabağ Hanlığı var. Bu hanlıklar zaman zaman bir birleri ile mücadele ediyor ve bu durumdan istifade eden başka ülkelerin işgaline uğruyor. Timur bölgeyi alıyor ve Erivan'da yazlık sarayını kuruyor. Bölge ipek yolunun üzerinde bulunuyor. Daha sonra bölge ilhanlılar, Akkoyunlu'lar ve Karakoyunlular idaresinde bulunuyor, sonra Safeviler ve Şah İsmail ile resmi dil de Türkçe oluyor.

3. Murat devrinde Şirvan ve Tiflis'e, Derbent'e kadar Kafkasları Osmanlı alıyor ve yıllarca yönetiyor. Daha sonra Revan(Erivan) ve Bağdat'ı alan 4. Murat ise Topkapı sarayına Revan ve Bağdat köşklerinin yaptırıyor.

Ruslar bölgeyle ilgileniyor. 1821-1823 de başlayan Osmanlı – İran ardından İran- Rus savaşları olur. 1828 de Türkmençay anlaşması ile Azerbaycan ikiye bölünür. Ardından Osmanlı -Rus savaşı olur. Türkmençay anlaşması ile Tebriz merkezli Güney Azerbaycan İran'a kalır, kuzeyse Rusya'nın denetimine girer. Rusya Anadolu'ya bundan sonra da inmeye çalışır. 93 harbinde Kars, Ardahan ve Batum elden çıkar. 1895 de başlayan Ermeni isyanları olur. Ermeniler birçok zulümler yaparlar. Birinci dünya savaşında ilimizin de Rus işgaline girdiği dönemde zulme katılan Ermeniler çekilen Rus askeriyle gider. Kurulan Sovyetler birliği içindeki Ermenileri de Erivan ve çevresine yerleştirir. Daha sonra Ermenistan'ı oluşturacak bu suni devletin nüvesini böylece meydana getiriler. Yani Ermenistan da İsrail gibi çıbanbaşı olarak bölgeye yerleştirilen bir devlettir.

1992 de SSCB'nin dağılmasından sonra Azerbaycan ve Ermenistan bağımsızlığına kavuşur. Rusya'nın teknik gücünü, tanklarını vs yanına alan Ermenistan Azerbaycan'ın yüzde yirmi toprağını ve Azerbaycan'a bağlı otonom Karabağ'ı işgal eder. Büyük hocalı katliamını yapar. Bütün barışçıl yolları deneyen Azerbaycan son yıllardaki iyi idaresi, ekonomik gelişimi bir millet iki devletin büyük ağabeyi olan Türkiye'nin de savunma sanayindeki gelişimi ile desteklenen Azerbaycan artık büyük Ermenistan arzuları yiğit Azerbaycan askerleri ile inşallah güzel sesli Şuşa ve Hocalı, Fuzuli geri alınacaktır.

Azerbaycan'a gittiğimizde çoğu Azerbaycanlının derdi Karabağ'dı artık bu dert bitmelidir.

İleriki yazılarımızda tekrar Azerbaycan senatoryumu ve kültür-turizm açısından yazmaya çalışacağım.